

Arkiv: <arkivID><jplD> FA-A23
JournalpostID:
Sakshandsamar:
Dato: 21.10.2021

Saksframlegg

Saksnr.	Utval	Møtedato
051/21	Ungdomsråd	08.11.2021
071/21	Utval for oppvekst, kunnskap og kultur	09.11.2021

Leksehjelp i grunnskulen

Rådmannen sitt framlegg til vedtak:

Framlegg til retningsline for organsiering av leksehjelptilbodet i Alver kommune blir sendt på høyring. Frist for å kome med innspel er sett til 07.01.22.

Ungdomsråd 08.11.2021:

Handsaming:

Orientering i saka v/Robert Lorang Hansen

UR- 051/21 Vedtak:

Tatt til orientering.

Ungdomsrådet kjem med innspel i neste møte.

Samrøystes vedteke

Politisk handsaming

Saka skal til uttale i ungdomsrådet.

Saka skal avgjerast i utval for oppvekst, kunnskap og kultur.

Bakgrunn

Kommunen pliktar å ha eit tilbod om gratis leksehjelp i grunnskulen. Dette er heimla i opplæringslova § 13-7a:

«Kommunen skal ha eit tilbod om leksehjelp i grunnskolen.

Tilbodet skal vere gratis for elevane. Elevane skal ha rett til å delta på leksehjelptilbodet, men det skal vere frivillig om dei ønskjer å delta.»

I Forskrift til opplæringslova, § 1A-1. Leksehjelp i grunnskolen, er rammene for leksehjelpordninga skissert:

«Kommunen skal tilby leksehjelp, jf. [opplæringslova § 13-7a](#), med til saman åtte timar kvar veke til elevar i grunnskolen. Dei åtte timane fordelast fritt på årstrinna slik kommunen avgjer. Formålet med leksehjelpa er å gi eleven støtte til læringsarbeidet, kjensle av meistring og gode rammer for sjølvstendig arbeid. Leksehjelpa skal og medverke til å utjamne sosial ulikskap i opplæringa.

Leksehjelpa er ikkje ein del av opplæringa til eleven, men skal sjåast i samanheng med opplæringa. Leksehjelpa skal gi eleven hjelp med skolearbeidet.

Kommunen er ansvarleg for leksehjelpa og vel korleis leksehjelpa skal organiserast.

Kommunen pliktar å informere foreldra om retten til leksehjelp og tilbodet som gis.

Kommunen plikter å sørge for forsvarleg tilsyn med elevane i leksehjelpa. Gruppa må ikkje vere større enn det som er trygt og pedagogisk forsvarleg.

Leksehjelpa skal vere gratis for eleven. Dersom leksehjelpa blir organisert som ein del av skolefritidsordninga, kan kommunen ikkje ta betalt for den tida eleven mottok leksehjelp etter denne føresegna. Dette gjeld og for elevar som ikkje deltek i skolefritidsordninga elles.»

Dei tidlegare kommunane Radøy, Meland og Lindås har hatt ulik organisering av leksehjelptilbodet, og dette har vore vidareført inn i Alver kommune. Frå skuleåret 2022/23 er det ønskeleg å ha felles praksis og organisering av tilbodet.

Det har vore jobba med eit utkast til rammer for organisering av leksehjelp i dei kommunale grunnskulane i Alver kommune. Rektorane og stab oppvekst har vore involvert i denne prosessen. Med å sende saka til høyring til skule og rådsorgan, ønskjer vi innspel til organiseringa før endeleg vedtak blir fatta.

Det er lagt opp til at høyringsperioden skal vere fram til 07.01.22 og at saka skal avgjerast politisk i februar.

Saksopplysningar:

Førebuande arbeid som er gjennomført i rektorgruppa i Alver har gitt grunnlag for skisse over alternative modellar for organisering. Dei ulike alternativa er presentert i tabellen under:

Alternativ organisering leksehjelp	Omfang
A Leksehjelp som ein del av SFO-tilbodet	8 timar i veka, fordelt på 1.-4. trinn
B Leksehjelp på mellomtrinnet	8 timar i veka, fordelt på 5.-7. trinn
C Leksehjelp på ungdomstrinnet	8 timar i veka, fordelt på 8.-10. trinn
D Leksehjelp på mellomtrinnet og ungdomstrinnet	8 timar i veka, fordelt på 5.-10. trinn

Vurdering

A – Leksehjelp som ein del av SFO-tilbodet

Ved å organisere leksehjelptilbodet til 1.-4. trinn knytt til SFO, sikrar kommunen truleg at ein stor del av elevane vil delta på leksehjelp. Dette fordi ein stor del av elevane på 1.-4. trinn har SFO-plass, og slik kan delta på leksehjelp utan å vere avhengig av skyss. Dei kan ha leksehjelp i SFO-tida, og blir henta av føresette eller går heim etter slutført SFO-tid.

Det vil truleg vere ulike synspunkt i høve til kva som best bidrar til å etablere gode vaner for elevane rundt leksearbeidet. Å gjere lekser på skulen kan ha ein utjamnande effekt i høve til levekårsskilander. Samstundes krev til dømes den første leseopplæringa tett oppfølging av vaksne, noko som kan vere vanskeleg å få godt nok til i leksehjelpordninga. Dei yngste elevane vil ha ein større del av slike lekser enn andre elevar.

Føresette kan bli mindre involvert i leksene, og det kan ta lengre tid for barna å etablere gode leksevanar heime.

Dersom leksehjelptilbodet blir lagt til den første tida på SFO, får elevane lite pause mellom skuletid og leksehjelp.

Deltaking i leksehjelptilbodet skal vere gratis, og gå til fråtrekk frå foreldrebetalinga i SFO. Det vil gå ein del tid med til å administrere og føre timerekneskap med dette, og bemanning i SFO må avpassast med tal elevar på

leksehjelpe.

Det vil vere behov for å avklare om elevar med SFO-plass, og som er påmeldt leksehjelptilbodet, men som ikkje ønskjer å gjere lekser, kan gå over til SFO, eller om dei må vente til leksetida er over. Dersom det er mange barn som er påmeldt leksehjelpe, men heller ønskjer å vere på SFO, kan det føre til utfordringar i høve til bemanning.

Sjølv om leksehjelptilbodet i kommunen ikkje blir knytt til 1.-4. trinn, vil det likevel vere mogleg for elevane å gjere lekser på SFO. Dette var praktisert også før leksehjelptilbodet vart innført nasjonalt.

B – Leksehjelpe på mellomtrinnet

Ved å organisere leksehjelptilbodet til 5.-7. trinn slepp ein dei utfordringane som er knytt til SFO i høve til om elevane skal kunne avgjere sjølve når dei vil vere på SFO og leksehjelpe, samt dei konsekvensar dette får i høve til bemanning.

Lærestoffet på mellomtrinnet er meir avansert enn på småskuletrinnet, og føresette kan oppleve at det er vanskelegare å rettleie barna i leksearbeidet. Truleg er dei fleste elevane meir sjølvstendige i leksearbeidet og kan i større grad arbeide sjølvstendig med leksene.

Elevane har færre timar undervisning enn ungdomsskulen, så leksehjelpe kan vere lettare å organisere på barneskulen enn ungdomsskulen.

Elevane får meir fritid, ved at lekser er gjort før dei kjem heim.

Leksehjelpe gir rom for samarbeid/gruppearbeid med elevar som ikkje bur i nærleiken av kvarandre.

Leksehjelpe kan fungere som ein sosial møteplass.

8 timar med leksehjelpe kan vere vanskeleg å få nytta på tre årstrinn, og venteleg vil dei fleste elevane ønskje å kunne variere mellom å gjere lekser heime og på skulen. Dersom det blir mange timar som ikkje blir brukt, vil truleg også effekten av ordninga bli redusert tilsvarande.

C – Leksehjelpe på ungdomstrinnet

Elevane på ungdomstrinnet er meir sjølvstendige og kan ta eit større ansvar for kva dei treng støtte til. Dei kan vere meir aktive i høve til leksehjelpe, t.d. ved å øve til prøvar, førebu ulike elevarbeid.

Elevane får meir fritid, ved at delar av lekser er gjort før dei kjem heim.

Leksehjelpe gir rom for samarbeid/gruppearbeid med elevar som ikkje bur i nærleiken av kvarandre.

Leksehjelpe kan fungere som ein sosial møteplass.

Tilsvarande som på mellomtrinnet, kan det vere vanskeleg å nytte dei 8 timane med leksehjelpe på dei tre årstrinna på ungdomsskulen.

D – Leksehjelpe på mellomtrinnet og ungdomstrinnet

Truleg vil det vere fleire føresette som opplever at det er utfordrande å rettleie eller hjelpe barnet sitt med leksene på ungdomsskulen og på mellomtrinnet, enn på småtrinnet. Dette grunna kompleksitet og vanskegrad på både lærestoff og arbeidsmetodar. Tilbod om leksehjelpe til elevar på mellomtrinnet og ungdomstrinnet kan

ut frå dette bidra til at fleire elevar får støtte i læringsprosessane.

Elevane får meir fritid, ved at delar av leksene er gjort før dei kjem heim.

Leksehjelpa gir rom for samarbeid/gruppearbeid med elevar som ikkje bur i nærleiken av kvarandre.

Leksehjelpa kan fungere som ein sosial møteplass.

Leksehjelpa blir spreidd over fleire år, som igjen kan sikre samanheng i elevane si læring. Elevane kan innarbeide rutinar for arbeid med lekser på barneskulen som blir vidareført på ungdomsskulen.

Bemanning i leksehjelptilbodet

Det er ikkje stilt statlege krav til bemanning i leksehjelptilbodet, anna enn at kommunen pliktar å sørgje for forsvarleg tilsyn med elevane i leksehjelpa.

Det er også stilt nasjonale krav om at gruppa ikkje må vere større enn det som er trygt og pedagogisk forsvarleg, utan at dette er utdjupa i lovteksten. Dette er tilsvarande formuleringar som vi finn i høve til andre område knytt til opplæringa.

Intensjonen med leksehjelptilbodet er å støtte elevane i læringsarbeidet slik at dei opplever å meistre arbeidet og utviklar gode rammer for sjølvstendig arbeid. Leksehjelpa skal i tillegg medverke til utjamning av sosiale forskjellar i opplæringa. Kommunen må vurdere kva kompetanse tilsette i leksehjelpordninga må ha for i størst mogleg grad sikre samanheng mellom intensjon og tilbod.

Skulane i Alver har hatt ulike ansvarspersonar knytt til leksehjelpa, både pedagogiske medarbeidarar og lærarar har vore involvert i tilbodet. Behov for kompetanse knytt til tilbodet kan variere frå skule til skule, og storleik på gruppene som deltek i tilbodet vil også variere. Det kan vere gunstig at rektor avgjer kva for kompetanse det er behov for i tilbodet ved eigen skule, heller enn at skuleeigar definerer dette på førehand.

Organisering av leksehjelptilbodet

Skulane i Alver kommune er svært ulike i storleik. Det kan difor vere lite gunstig å fastsetje ei ramme for korleis leksehjelpa skal organiserast ved den einskilde skule. I førebunde prosessar knytt til denne høyringa, har vi lagt til grunn at den einskilde skule definerer behov for tal tilsette som skal vere knytt opp til leksehjelpordninga samt kor store gruppene med elevar som deltek på leksehjelp skal vere. Ved ein skule kan tilbudet bli gitt til kvart trinn, medan ein annan skule vil slå saman fleire trinn. Dette ut frå lokale rammevilkår, prioriteringar og behov.

Den einskilde skule må til dømes avgjere om leksehjelptilbodet skal leggjast til etter skuletid eller midt på dagen som ein form for midtttime. Fordelen med å leggje tilbodet om leksehjelp til ein midtttime, er at alle elevane ved skulen har høve til å benytte seg av tilbodet. Ingen vil vere avhengig av skyss for å kunne delta på leksehjelpa. Ei ulempe kan vere det at skuledagen med dette blir utvida for alle elevane, også dei som ønskjer å gjere lekser heime. Midttimen kan av desse elevane bli brukt til anna skulearbeid, fysisk aktivitet og sosialt samvær, medan leksene blir gjort heime.

Elevane vil truleg ha fleire synspunkt i høve til dette, og rådmannen legg til grunn at dette blir drøfta i rådsorgana i ein form som sikrar brei medverknad frå elevane.

Elevrådet ved skulane skal fremje fellesinteressene til elevane på skulen og arbeide for å skape godt lærings- og skulemiljø. Dette etter § 11-2. Elevråd ved grunnskolar, i Opplæringslova. Det å involvere elevane i høve til både organisering og evaluering av leksehjelpordninga, kan skape grunnlag for felles forståing rundt

intensjonen med ordninga samt bidra til at fleire elevar deltek på leksehjelpa.

Skyss etter leksehjelp

Elevane har ikkje rett til gratis skuleskyss etter leksehjelp som er lagt til etter skuletida. Rett til gratis skuleskyss er regulert i Opplæringslova, § 7. I forskrift til opplæringslova § 1A-1, Leksehjelp, er det presisert at leksehjelpa ikkje er ein del av opplæringa til eleven, men skal sjåast i samanheng med opplæringa.

I regelverkstolking frå Utdanningsdirektoratet (Rundskriv Udir-2-2019) er det presisert at «Elever som har lang skolevei har ikkje rett til skyss til og frå SFO eller leksehjelp, men vil ha rett til skyss de dagene de ikkje benytter seg av slikt tilbud». På side 6 i rundskrivet er det presisert at det at leksehjelpa ikkje er ein del av opplærings, får konsekvensar for kva av bestemmingane i opplæringslova med forskrift som gjeld for leksehjelpa: «Dette innebærer blant annet at bestemmelsene om spesialundervisning, fag- og timefordeling, individuell vurdering, rett til skyss og kompetansekravene for undervisningspersonale, ikke gjelder for leksehjelpen». Rundskrivet var sist endra 23.06.2021.

Rådmannen sitt framlegg til organisering av tilbod om leksehjelp i Alver kommune

Tilbod om leksehjelp blir lagt til 5.-10. trinn, med følgjande fordeling av timane:

Mellomtrinn: 5 timar i veka, fordelt på 5.-7. trinn

Ungdomstrinn: 3 timar i veka, fordelt på 8.-10. trinn

Timane kan organiserast fleksibelt ut frå skulen sine prioriteringar og storleik, men alle skulane skal ha eit tilbod i samsvar med timefordelinga for mellomtrinn og ungdomstrinn.

Timane kan plasserast som ein midttide i skuledagen eller leggjast til etter undervisninga på slutten av dagen.

Den einskilde skule avgjer kva namn dei vil bruke på tilbodet.

Elevar og føresette skal få informasjon om tilbodet frå skulen.

Organisering av leksehjelpa ved den einskilde skule skal drøftast i lokalt elevråd og i dei andre

rådsorgana. Alle skulane må sikre god elevmedverknad før endeleg organisering blir fastsett.

Rektor er ansvarleg for organisering og bemanning (kompetanse) på leksehjelpa. Gruppa må ikkje vere større enn det som er trygt og pedagogisk forsvarleg.

Den einskilde skule skal årleg evaluere leksehjelptilbodet, og elevane skal vere tett involvert i denne evalueringa (korleis fungerer leksehjelpa hjå oss, korleis kan den bli betre?).

Elevane har ikkje rett på gratis skyss etter leksehjelp.

Vedlegg i saken:

01.11.2021

Retningsline for organisering av tilbodet om leksehjelp i
Alver kommune, gjeldande frå skuleåret 2022 23

1630774